

MIROLJUB

ISSN 1452-5976

GODINA: XXI. SOMBOR, 2018. BROJ 3+4 (83+84)

**AUTORI NA PROMOCIJI KNJIGE
"MOJ NENADIĆ"**

Poštovani čitatelji!

U ovom broju za osamdeset drugi rođendan ima puno lijepih događaja kojima se s pravom možemo dičiti. Održali smo Sabor na kojem je izabrana uprava s mandatom kojim će četiri godine vodi Društvo. Stjecajem okolnosti organizirali smo tj. sudjelovali u dvije velike manifestacije u isto vrijeme: organizirali smo našu 84. Dužionici i sudjelovali na 52. Međunarodnoj smotri folkloru u Zagrebu, uz velike napore sve je uspješno realizirano. Naš Miroljub je proslavio svoj jubilej dvadeset godina rada, tim povodom održana je večer Miroljuba i tiskanje izvanrednog broja lista u koloru. Iz tiska je izišla i naša dugo pripremana knjiga „Moj Nenadić“ koja je i naš najveći tiskani projekt. Održana je veoma uspješna promocija i knjiga je dobro prihvaćena a i prodaja dobro ide. Održana je likovna kolonija „Colorit18“, uspješna kao i uvijek, s veoma kvalitetnim slikarima iz Sombora, Subotice, Odžaka, Bačke Palanke, Bačkog Jarka i Koluta. Bili smo domaćini folklornom ansamblu „Ivan Goran Kovačić“, jednome od najboljih u Hrvatskoj u domenu kulturno-umjetničkog amaterizma, koncert je svakako događaj godine u našem Društvu. Održali smo IX. Međunarodnu smotru amaterskih dramskih društava, a naši su dramci imali dva gostovanja. Folklorna sekcija i pjevači bili su na zonskoj i pokrajinskoj smotri i

postigli dobre rezultate, a imali su i dva gostovanja. Literarci su sudjelovali na „Liri naivi“ imali su i gostovanje u Lemešu i još u nekoliko mjesta, a vajarska je sekcija izlagala na sajmu pod nazivom „Jesen i Lici“ na kojemu više godina redovito sudjelujemo i imamo zapaženo mjesto. Dječju stranu uređuju djeca koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku u našem Društvu. Sportaši su bili posebno uspješni i aktivni ove godine što ćete moći vidjeti u Miroljubu. Ima još puno zanimljivog sadržaja kojeg smo vam pripremili u ovom broju.

Tiskanje ovog broja donira štamparija „Galaksijanis“ iz Lukova koja je tiskala knjigu „Moj Nenadić“ te nas u znak dobre suradnje časti ovim brojem Miroljuba. Hvala im na donaciji.

Alojzije Firanj

SRETNI BOŽIĆNI BLAGDANI!

IMPRESSUM

MIROLJUB (izlazi četiri puta godišnje)

List Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva „Vladimir Nazor“,
25000 Sombor, Venac Radomira Putnika 26, Tel.: 025/416-019

Uredništvo:

Alojzije Firanj, glavni i odgovorni urednik lista;

Janoš Raduka, zamjenik glavnog urednika;

Marina Balažev, lektor-korektor;

Klara Šolaja-Karas, izbor fotografija;

Srđan Varo, tehnički urednik i prijelom teksta.

Zoran Čota,
Pavle Matarić,
Antun Kovač,
ing. Mata Matarić,
Šima Raič,
Bojana Jozić.

List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije broj 2583/2.2.1998.

Web: www.hkudvladimirnazor.com E-mail: vnazor@sbb.rs

E-mail(urednik): firanjalojzije@gmail.com

Tel.:(urednik): 065 2422925

Tisak: Galaksijanis, Lukovo

Naklada: 600 primjeraka

SABOR 2018. GODINE

Prema važećim odredbama našeg Statuta, do polovine godine mora se održati Sabor Društva. Svake četvrte godine održava se izborni Sabor na kome se biraju novi ili potvrđuju stari članovi Upravnog odbora. Tako je i ove godine birano novo rukovodstvo Društva na mandat od 4 godine. Sabor je zakazan i održan 6. svibnja u velikoj sali Hrvatskog doma uz nazočnost šezdesetak članova. Nakon izbora radnog predsjedništva i predsjedavajućeg Emila Antunića pristupilo se realizaciji dnevnog reda. Prije svega minutom šutnje odana je počast preminulim članovima između dva Sabora. Svi pročelnici su detaljno iznijeli stanje u sekcijama, realizaciju programa i planova u periodu između dva Sabora, kao i planove do narednog Sabora.

Predsjednik je iznio financijski rezultat i plan priliva sredstava za ovu godinu.

Poslovalo se pozitivno, s malim ostatkom novca za buduće planove. Istaknuto je veoma zahtjevno apliciranje na natječaje, te apsolutno, sto postotno, pravdanje potrošenih sredstava dobivenih po pojedinim projektima.

Blagajnik-izvršitelj je potvrdio stanje iz našeg knjigovodstva. Dojam, po završetku izlaganja i diskusije, jest taj da se radilo optimalno prema raspoloživom članstvu i prilivu sredstava neophodnih za održavanje svih aktivnosti u sekcijama i Društva u cjelini. Veliki problem je sve skuplje održavanje Doma i energenti potrebni za nesmetan rad sekcija koji su poskupjeli. Konačno rješenje je štednja i racionalno trošenje raspoloživih sredstava.

U diskusijama se čulo i da ne dolazimo na priredbe i ne sudjelujemo u radu Društva u broju koji odražava stvaran broj članova,

a nas je više od 200. Upućen je apel da animiramo mlade članove da nam se pridruže i nastave rad tamo gdje ćemo mi stariji stati. Poziv je stalno otvoren. Na koncu izabran je novi Upravni odbor od 30 članova, a kasnije odvojeno od Sabora, Upravni odbor je izabrao novi Izvršni odbor od 9 članova.

Četverogodišnje rukovođenje HKUD-a »Vladimir Nazor« povjereno je sljedećim članovima.

1. Mata Matarić, predsjednik Društva
2. Ivica Pekanović, dopredsjednik
3. Zvonimir Lukač, tajnik
4. Emil Antunić, menadžer
5. Pavle Matarić, pročelnik sportske sekcije
6. Bojan Jozić, pročelnik folklorne sekcije
7. Šima Raič, pročelnik dramske sekcije
8. Mihajlo Mračina, domaćin
9. Janoš Raduka, pročelnik likovne sekcije
10. Ana Ilić Panjković, pročelnica grnčarske sekcije
11. Klara Šolaja Karas, pročelnica sekcije Za sreću veću
12. Alojzije Firanj, urednik Miroljuba
13. Tomislav Vuković, član
14. Bojana Jozić, predsjednica Kulturnog savjeta
15. Šima Beretić, koreograf, član
16. Antonio Gromilović, član
17. Vesna Čuvarđić, pročelnica pjevačke sekcije
18. Josip Firanj, član
19. Marija Firanj, članica
20. Josip Ivkić, član
21. Žiga Čuvarđić, član
22. Antun Borovac, član
23. Zoran Čota, član
24. Klara Oberman, članica
25. Goran Firanj, član
26. Gašpar Matarić, član
27. Vladislav Kuntić, član
28. Antun Kovač, pročelnik literarne sekcije
29. Stipan Pekanović, član
30. Joso Firanj, član

ing. Mata Matarić

84. DUŽIONICA

Iako je ovo vremešna manifestacija koju uporno i ponosno čuvamo 84 godine, svaka Dužionica je na svoj način specifična po mnogo čemu. Takva je bila i ova Dužionica.

Pripreme su blagovremeno obavljene i sve je bilo spremno za ovaj, za nas značajan, događaj. Onda se pojavio »slatki problem« u vidu konačnog poziva da naša udruga sudjeluje na 52. Međunarodnoj

smotri folkloru u Zagrebu, koja je održana baš u dane kada i Dužionica. Nismo mogli promijeniti ni jedan termin, jer smotru zakazuje Zagreb, a Dužionicu župnik crkve Presvetoga Trojstva. Stavljani pred gotove datume mogli smo odustati od Smotre ili tražiti pomoć od prijateljskih udruga kulture. To nam se činilo boljim rješenjem pa smo od hrvatske udruge u Beregu »Silvije Strahimir

Kranjčević« „dobili“ bandaša i bandašicu kao i mnoštvo članova te udruge. Naši vjerni prijatelji iz Širokog Polja (Hrvatska) došli su u najljepšoj slavonsko-šokačkoj nošnji i uspješno nadomjestili odsustvo našeg folklora koji je putovao na Smotru u Zagreb. Tako se pokazalo i ovoga puta da Nazor može sudjelovati istovremeno u dvije velike manifestacije. Imamo i kritike na neke detalje, no glavno je odrađeno, istina uz velike napore nas iz organizacije ovogodišnje Dužionice.

Značaj ove manifestacije duge skoro stoljeće svi govornici i pisci stalno naglašavaju, pa tako i mi. To je najljepši dio baštine koji želimo prenijeti na mlađe članove kao što su ga nama prenijele generacije prije nas.

Čast nam je bila što su nam dragi gosti bili njegova ekscelencija veleposlanik Republike Hrvatske u Srbiji Gordan Bakota, opunomoćeni ministar u veleposlanstvu Ivan Sabolić, gradonačelnica Sombora Dušanka Golubović, predsjednik Skupštine Grada Sombora Zoran Parčetić, zamjenik gradonačelnice Grada Sombora Antonio

Ratković, predsjednik HNV-a Slaven Bačić, pomoćnik gradonačelnice Ivan Šimunov.

Drago nam je bilo čuti riječi uzvanika koje nas ohrabruju da nastavimo istim putevima na očuvanju naše baštine, poštujući sve druge koji čuvaju svoje običaje. Hvala i predstavnicima bratskih udruga koje su sudjelovale u proslavi.

Kruh je posvećen, predan gradonačelnici i ponovo naglašavamo da taj simbolični čin predstavlja našu želju da ga svi građani imaju svaki dan na svojem stolu.

Po ustaljenom običaju slijedilo je druženje u našem Hrvatskom domu gdje su risarski ručak i prigodna pića upotpunili raspoloženje nazočnih a svoj doprinos veselom raspoloženju dali su i odlični tamburaši iz Sonte.

I na kraju svima koji nisu odvojili vrijeme da nam budu gosti poručujemo da ćemo i do godine organizirati 85. Dužionicu, pa neka nam se tada pridruže na slavlju novog kruha.

Nama je bilo lijepo, a biće i vama.

ing. Mata Matarić

PLETENJE KRUNE

U Nazoru je 17. srpnja održana tradicionalna radionica na kojoj je ispletena kruna i napravljeni su ukrasi od slame za „84. DUŽIONICU“. Krunu je napravila Janja Peko dok su ukrase pravila djeca uz pomoć članica folklorne sekcije. S ovom radionicom smo započeli proslavu ovogodišnje Dužionice.

Vesna Čuvarđić

VIDAKOVIĆU U ČAST

Književna večer održana je u sklopu 84. dužionice, u četvrtak 19. srpnja 2018. godine a u sklopu toga katoličko društvo „Ivan Antunović“ predstavilo je svoj novi zbornik „Vidakoviću u čast“.

Zbornik su predstavili velečasni **dr. sc. Ivica Ivanković Radak**, predsjednik

Katoličkog društva „Ivan Antunović“ iz Subotice koji je nazočne upoznao s radom Društva. O životu i djelu Albe Vidakovića govorio je maestro **Miroslav Stantić** urednik zbornika. Vidakovićevim pjesmama predstavio se i komorni zbor **Collegium Musicum Catholicum**.

U drugom dijelu programa nakon prigodne pjesme naših pjevača predstavljen je bandaški par 84. Dužionice. Bandaš Milorad Stojnić i bandašica Sara Horvat. Program su završili tamburaši a zatim je slijedilo druženje s gostima.

Alojzije Firanj

DVADESET GODINA MIROLJUBA

Cijenjeni čitatelji i simpatizeri Miroljuba, želimo zabilježiti i proslaviti ovaj naš jubilej. Prije 20 godina, kada je uprava Nazora, kome tada još nije bio vraćen hrvatski predznak, odlučila pokrenuti svoj list, Hrvati u Srbiji nisu bili priznati kao nacionalna zajednica, nisu postojale institucije hrvatske zajednice i još nije bio

obnovljen rad Hrvatske riječi. Bilo je to još vrijeme Miloševićeva režima kada se deklarirati kao Hrvat i nije bilo najpoželjnije. U takvim uvjetima u Nazoru smo se odlučili pokrenuti svoj list, koji smo nazvali po imenu koje je Nazor nosio kada je osnovan 1936. godine. Prvi brojevi Miroljuba tiskani su na ikavici.

Do sada je tiskano više od 80 brojeva Miroljuba, a u prvim godinama je na svojim stranicama donosio tekstove iz povijesti Sombora, Hrvata u Somboru i okolici, crkvama, tekstove o starim salašarskim školama, o povijesti i razvoju Društva, značajnim članovima Nazora...

Danas je koncepcija lista nešto drugačija.

»Na neki način iscrpili smo te teme, a i tijekom godina Društvo se razvijalo, povećavao se broj sekcija, nastupa,

gostovanja, tako da su naši tekstovi uglavnom posvećeni temama koje se odnose na rad Društva. Koliko nam prostor dopušta pratimo i događanja u hrvatskim udrugama u okolnim mjestima«.

List izlazi četiri puta godišnje, a od osnutka uređivala su ga tri urednika – Josip Zvonko Pekanović, Matija Đanić i Alojzije Firanj. Osim tri urednika, Miroljub je do sada pripremalo 30 članova Uredništva i za njega je pisalo 140 autora.

»Od ideje do 20. obljetnice mnogo je truda i volje uloženo kako bismo se danas imali čime ponositi i kazati mladima – dajemo vam Miroljub kako biste nastavili tradiciju dugu dva desetljeća. Da nije Miroljuba možda bi se i zaboravilo kako se zvalo naše Društvo u osnivačkom aktu 1936. godine. Ovako nas on svakog kvartala, svake od ovih 20 godina, podsjeća na naše korijene, na osnivače, članove prvih upravnih odbora. List se ne prodaje, jer nam apliciranjem na natječajne prisprije dovoljno sredstava za tiskanje četiri broja godišnje«.

„Miroljub“ čitaju u Beogradu, Novom Sadu, Subotici, Osijeku, Zagrebu, Metkoviću, Baji i Mohaču i tko zna gdje još sve ne i veseli nas što imamo pratitelje naših zbivanja širom regije. S našim glasilom upoznati su hrvatske diplomate, Hrvatska matica iseljenika i sve institucije hrvatske manjinske zajednice u Srbiji.

Obljetnicu smo obilježili u srijedu 23. svibnja, pod nazivom Večer Miroljuba, u povodu koje je tiskan i izvanredni, prigodan broj lista. Za obljetnicu su digitalizirani svi brojevi Miroljuba i dostupni su na internetskoj stranici Društva:

www.hkudvladimirnazor.com.

Na kraju zvaničnog dijela proslave, nazočni su mogli pogledati izložbu svih brojeva MIROLJUBA a izloženi su bili i ukoričeni brojevi lista.

Proslava i druženje je nastavljeno malim domjenkom i zaslađeno doboš tortom koju je darovala lektorica i korektorica lista, Marina Balažev.

Želimo našem MIROLJUBU još puno rođendana!

Alojzije Firanj

PROMOCIJA KNJIGE „MOJ NENADIĆ“

U nedjelju, 7. 10. 2018. godine u prepunoj velikoj dvorani našeg Doma, 16 autora knjige „Moj Nenadić“ promoviralo je ovu knjigu. „Moj Nenadić“ je više od knjige, više od spomenara. U njoj su autori zapisali ono što nose u srcu, ono što cijene i što vole, čega se sjećaju, ono što su živjeli

u mladosti ono što žive danas i ono što žele prenijeti svojim potomcima: da znaju tko su, odakle su i čiji su. Svi autori su sadašnji i bivši stanovnici i domoljubi salašarskog naselja Nenadić. Nisu vični pisanju, raznih su profesija, pisali su ljubavljju i srcem ovu knjigu dajući svoj zalag za buduće generacije.

Nakladnik knjige „Moj Nenadić“ je HKUD „Vladimir Nazor“ iz Sombora

Za nakladnika
Ing. Mata Matarić

Urednik
Alojzije A. Firanj

Autori priloga:
ing. Mata Matarić
Šima Raić
doc. dr. sc. Mario Bara
oec. Marija F. Matarić
dipl. ing. Arh. Josip Parčetić
o. Mato Miloš OCD
prim. dr. Terezija Matarić
dipl. ing. Vinko Aranjoš

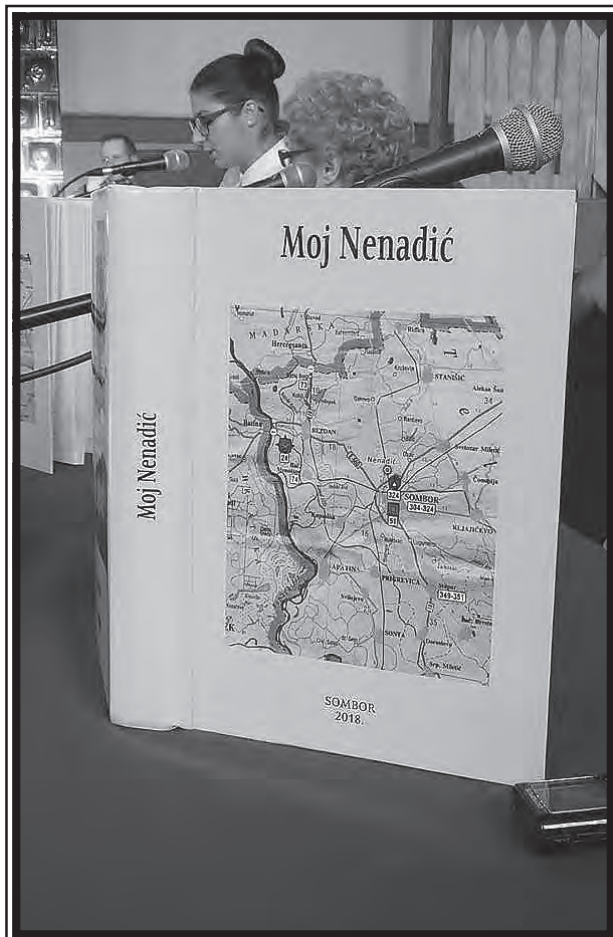
prof. Marija Maširević
Katarina Firanj
dipl. oec. Klara Šolaja Karas
Nataša M. Firanj
Pavle Matarić
mr. pharm. Marina S. Uzelac
Alojzije A. Firanj
Terezija Pašti, rođ. Bošnjak

Knjiga sadrži 520 strana i preko 400 fotografija u boji. Šivena je, tvrdog uveza, tiskana je u 500 primjeraka. Na knjizi je rađeno pet godina. Prodajna cijena je 1.200 dinara.

O sadržaju knjige govorila je prof. Vera Erl, recenzent, koja je između ostalog rekla da je u godini 2018. koja je proglašena Europskom godinom kulturne baštine,

među drugim ciljevima istaknuto ne samo istraživanje baštine nego i razumijevanje, šticeenje i slavljenje te baštine. Dalje je navela: „Knjiga ‚Moj Nenadić‘ napisana je srcem i snagom duha njezinih autora. Njima u čast pišem i ovaj panegirik, a ne samo recenziju. Ova knjiga ima posebno nacionalno i društveno značenje jer svjedoči o subetničkoj skupini Bunjevaca Hrvata koja je stoljećima sačuvala svoju nacionalnu svijest. Svoju povijest, svoje emocije žitelji Nenadića pokazali su zapisanim dokumentima i sjećanjima iz života svojih predaka od dolaska na današnje tlo ispričavši tako zapravo i svoj životni put“.

Knjiga je podijeljena u pet cjelina: Nenadić kroz povijest; Obrazovni, politički i vjerski život; Društveno kulturni život; Sjećanja na život kroz godine i O autorima ove knjige. Svaka cjelina je bogato ilustrirana što će dodatno olakšati praćenje sadržaja, ali će ilustracije mnogima biti dragocjeni dokument kako o prošlosti tako i o sadašnjosti Nenadića.

Ukratko o sadržaju knjige:

Nenadić kroz povijest

Prvi dio knjige donosi tekstove naslova: Od dinarskog krša do Podunavlja preci današnjih Hrvata u Nenadiću; Prostor ljudi identitet. U pitanju su znanstveno povjesničarski obrađeni sadržaji koje je napisao doc. dr. sc. Mario Bara.

Od pustare do ekonomije piše Klara Šolaja Karas, dipl. oec. i donosi: „Nenadićani nisu slijepo trčali za novinama. Čuvali su svoju zemlju i imovinu, svoje ime i običaje (...)“

Pavle (Gašparov) Matarić svojim kazivanjem o Poljoprivrednoj proizvodnji na salašima upotpunjuje sliku novog salaškog života i navodi tabelarne prikaze proizvodnje i nazive novih sorti pšenice, ječma, kukuruza, suncokreta. Nabraja i priznanja koja su dobili Nenadićani za svoje povećane poljoprivredne prinose.

No Pavle nije pisao samo o poljoprivredi nego i o sportu: nogometu i kuglanju kao i o dogodovštinama mladih na Mostongi - rijeci koja je nestala.

Tradicijska baština i etnokulturni identitet podunavskih Hrvata Bunjevaca prikazani su u tekstu Kuće gospodarstvo, gradnja autora dipl. arh. Josipa Parčetića koji svoje znanje i umijeće prenosi „salašima“.

Logičkim slijedom dolaze tekstovi Stanovanje, prehrana, voda, bolesti iz pera prim. dr. Terezije A. Matarić.

Tekst Kultura odijevanja napisale su Marija Maširević, prof. i Klara Šolaja Karas, dipl. oec. Baštinjena narodna nošnja i svečana ruva opravdavaju svoje postojanje i vrednuju se prikazivanjem u određenim prigodama kao što su crkvene svečanosti, prela, dužionice.

Kuće i pučanstvo kao i popis svih prezimena u Nenadiću donosi urednik Alojzije A. Firanj.

Slike svih kuća, popis, rodoslov također je priredio Alojzije A. Firanj.

Tekstove Obrazovni, politički i vjerski život te Škole u Nenadiću i školovanje

mještana napisala je Marija Maširević, prof. za ovu temu korištena je obilna arhivska građa, literatura i fotografije.

O političkom životu piše ing. Mato Matarić. Opisano je razdoblje od 1926. god i vrijeme Bunjevačko – Šokačke stranke koja 1926. prelazi u HSS na čelu s Antunom Matarićem pa sve do današnjih dana.

Tekst Vjerski život napisao Alojzije A. Firanj. Žitelji Nenadića većinom Hrvati oduvijek su bili dobri vjernici, vrijedni paori i miroljubivi susjedi.

Proslavu 100-te obljetnice Karmelskog samostana u Somboru 2005. god opisala je oec. Maja Matarić. Opisan je i svečani ručak koji se održao na salašu obitelji Matarić.

Društveno kulturni život

Kulturno-zabavni život prikazuje Šima Raič i opisuje kako je do Drugog svjetskog rata bio je organiziran po salašima. Kasnije je izgrađen dom kulture gdje su se zbivala kulturna događanja.

Tekstove Glazbeni život; Kartaši Nenadića; Trkaći konji obitelji Jozić; Lovci Nenadića; Fazanerija i Azil za pse napisao je Alojzije A. Firanj

Tekst Jozićeve pecara napisala je Terezija Pašti, rođ Bošnjak.

Sjećanje na život kroz godine

Tekst Godina na salašu napisao je dipl. arh. Josip Parčetić

Ovom svojom pričom na bunjevačkoj ikavici, doživljenoj u djetinjstvu na salašu ujaka ispričao je „cijelu“ tradicijsku baštinu i etnokulturni identitet ne samo svojih predaka nego i svih podunavskih Bunjevaca.

Sjećanja iz djetinjstva dipl. ing. Vinko Aranjoš Katin sjeća se da su se na salašima pozdravljali „Faljen Isus i Marija“ a u škuli „zdravo“.

Moj listopadski dan na salašu napisala je prim. dr. Terezija Matarić.

Sićanja sa Jozićkih salaša tekst je autorice mr. pharm Marine Uzelac, rođ. Jozić koja kaže: „I danas je moj salaš, za mene kuća puna mirisa.“

Na salašu šukundjeda pozitivna je priča o životu na salašu autorice Nataše M. Firanj. E ti lipi škulski dani, Katarine Firanj, priča je salašarskog djeteta.

Anegdote o Nenadićanima napisao je Alojzije A. Firanj

O autorima ove knjige

Objavljen je životopis svih autora.

Izdavanje knjige financijsku podršku dali su:

1. Ministarstvo kulture i informiranja Republike Srbije
2. Grad Sombor
3. Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice
4. Pokrajinsko tajništvo za kulturu i odnose s vjerskim zajednicama
5. Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Republici Srbiji
6. Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske
7. Grad Obrovac
8. Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata
9. Članovi HKUD-a „Vladimir Nazor“ Sombor

»Želimo kod nacionalnih zajednica potaći i druge elemente nacionalnog i kulturnog stvaralaštva, a ova knjiga pravi je primjer za to. Ovom knjigom afirmiramo i promoviramo i salaše koji su jedan od prepoznatljivih dijelova Grada Sombora«, kazala je gradonačelnica Sombora **Duška Golubović**.

»Ova knjiga jest značajan iskorak za Hrvate u Somboru, jer nema puno knjiga o somborskim Hrvatima. Zato hvala nakladniku i svima koji su sudjelovali u pisanju ove knjige i nadam se da će ona potaći i neke druge autore da pišu i o drugim salašima na kojima žive bunjevački Hrvati«, kazao je predsjednik HNV-a dr. sc. **Slaven Bačić**.

Alojzije Firanj

COLORIT 18

U subotu 26. 5. 2018. u prostorijama HKUD "Vladimir Nazor" u Somboru održana je likovna kolonija "Colorit 18." Sudjelovali su slikari su iz Sombora, Subotice, Odžaka, Bačke Palanke, Bačkog Jarka i Koluta. Ove godine pozivu da sudjeluju na 18. Coloritu, odazvali su se slikari svih generacija, Anđelka Dulić, Josipa Križanović, Rudolf Sedlar, Josip Kler, Verica Čupić Jošić, Nedeljko Šušnjica, Branka Panić, Žarko Đukić, Marija Turkalj, Stipan Kovač, Milorad Rađenović, Veroljub Pavić, Antun Krulić. Izbor motiva bio je prepušten samim stvaraocima, većina se tijekom jednodnevnog trajanja manifestacije i ovaj put opredijelila za koncept slike koji odražava sva svojstva njihovog likovnog rukopisa po kome su, inače, prepoznatljivi na likovnoj sceni u svom okruženju. Prevladava pejzaž, ali nekoliko se sudionika opredijelilo i za motive iz somborskog gradskog miljea, što je bila i želja organizatora. Nije izostala ni apstrakcija. O vrijednosti svake kolonije najuvjerljivije svjedoči umjetnički domet slika nastalih tijekom njenog trajanja. U tom pogledu, 18. Colorit pokazao se umjetničkim susretom

dostojnog pažnje, kako samih likovnih umjetnika, tako i štovatelja slikarstva. Slikari su ostvarili snažan umjetnički izraz zavidnog nivoa. Bogata likovna misao, boje - oplemenjena poezija i opet je umjetnost ljubav. Slikarima veliko hvala. Koloniju su popratili Zlata Vasiljević, Alojzije Firanj i Vladimir Omorac, napravili lijepe fotografije i izvrsne reportaže koje su prikazane i na našoj web stranici. Susret je završen improviziranom prezentacijom dvadesetak djela nastalih samo tijekom jednog dana, besjedom i riječima zahvalnosti predsjednika Mate Matariće i organizatora, HKUD-a „Vladimir Nazor“ Janoša Raduka, inače, pročelnika likovne Sekcije HKUD „Vladimir Nazor“. Za dobar ukus paprikaša brinuo je Mišo Mračina, a o kuhinji su brinule Ema Mračina i Kata Kovač. Na kraju, sve su zasladili naši stalni sponzori Ankica i Gojko Zeljko. Svim sudionicima, u ime Društva, najsrdačnije zahvaljujem.

Janoš Raduka

52. MEĐUNARODNA SMOTRA FOLKLORA
ZAGREB 2018.

Poziv za sudjelovanje na 52. Međunarodnoj smotri folkloru u Zagrebu stigao je krajem travnja na adresu HKUD-a »Vladimir Nazor«. Poziv je to koji se ne može odbiti iz više razloga: u pitanju je najveća smotra hrvatskog folkloru, a poziv za istu stiže veoma rijetko, posljednji je bio prije 20 godina. Nakon što nam je upućen poziv uslijedile su opsežne pripreme za probno snimanje, a prije tog bila je komisija koja je ocjenjivala kvalitetu izvedbe kao i autentičnost običaja, nošnji, glazbe i igara. Običaj koji smo spremili nosio je naziv Sastali se Bunjevci i Šokci, a radi se o bunjevačko-šokačkim svatovima koji je pobrao dobre kritike na Smotri izvornog folklornog stvaralaštva, a i na Vinkovačkim jesenima gdje je bio primijećen od strane selektora zagrebačkog festivala. Poslije svih provjera koje smo prošli, 20. srpnja smo otputovali u Zagreb. Nakon srdačnog dočeka i smještaja u Studentskom domu počele su obveze koje nisu bile male. Organizacija je bila na nivou kao što i priliči takvoj manifestaciji tako da je sve teklo po protokolu i satnici unaprijed određenoj. Jutarnji program HRT-a je predstavio rad HKUD-a Vladimir Nazor od postanka pa do današnjih dana. Pročelnik folklorne sekcije Bojan Jozić predstavio je

rad folklorne sekcije, a igrači i glazbenici su to prikazali pred kamerama tako da je to bilo vrlo upečatljivo. Večernji nastup je bio pravo predstavljanje folklorne sekcije HKUD-a Vladimir Nazor. Igra, pjesma, nošnja, glazba i ponašanje na pozornici su bili na vrlo visokoj razini tako da je veliki pljesak na kraju bio prava nagrada za trud prikazivanja običaja. Naredni dan je trebao biti mimohod, međutim zbog kiše je sve pomaknuto, a mi smo morali krenuti kući zbog autobusa.

Još jednom se pokazala snaga medija jer je HKUD Vladimir Nazor bio predstavljen na HRT-u, Radio Zagrebu, Osječkoj TV, TV Vojvodine, Somborskim novinama i Hrvatskoj riječi. Vidjelo se da rad cjelokupnog Društva na čelu s rukovodstvom mora biti prepoznat i na neki način nagrađen. Posebno se zahvaljujem na pomoći našim prijateljima iz Monoštora: Marici, Ani, Mariji, Marinu i Stipi. Pomoć je bila u nošnji, prikazu običaja i što je najvažnije sudjelovanju u izvedbi istog jer bez njih to ne bi bilo najvjernije prikazano. Zahvalnost dugujemo našoj Milosavi, vođama puta i plesačima, glazbi na čelu sa Zatkom Vukovićem i Vladislavom Kuntićem.

Šima Beretić, koreograf

UGOSTILI SMO

FA SKUD „IVAN GORAN KOVAČIĆ“

IZ ZAGREBA

Folklorni ansambl studentskog kulturno umjetničkog društva „Ivan Goran Kovačić“ iz Zagreba bio nam je u gostima s 52 sudionika u programu.

Prvu večer 19. 5. 2018. nastupili su sa svojom folklornom i pjevačkom skupinom. Izveli su stare Splitske plesove, Vrliško kolo, Zorica se danom zabeljava, Kordunaške uspomene, Drmeš, Divojku za ruku, Rumenu jabuku i Prigorske plesove. Ovakav program davno se dogodio u našem Društvu, gosti su uistinu oduševili i razveselili publiku nastupom koji je trajao dva sata.

Pored ovog umjetničkog ugođaja u razgovoru nakon programa čuli smo puno detalja o djelovanju, organizaciji i disciplini članova ove udruge.

Sljedećeg dana gosti su pjevali nedjeljnu svetu misu u Karmelićanskoj crkvi u Somboru, nakon svete mise posjetili su zgradu „Županije“ gdje ih je dočekaao Milan Vojnović i informirao ih o zgradi i naravno

o slici „Bitka kod Sente“. To prijepodne završili smo šetnjom kroz grad.

Istoga dana u 19 sati i 30 minuta Goranovci su u Karmelićanskoj crkvi priredili koncert Marijanskih hodočasničkih pjesama „O, mila Majko nebeska“, te su nizali marijanske hodočasničke pjesme koje se pjevaju u raznim krajevima Hrvatske.

Članovi su ove udruge, kako u nazivu stoji, studenti koji su iz svih krajeva Hrvatske došli studirati na razne fakultete u Zagreb.

Gostovali su u većim Europskim zemljama te u SAD-u, Kini, Kanadi, Brazilu, Venecueli, Peruu, Novom Zelandu, Australiji i Izraelu.

Bilo nam je drago što smo ugostili ove goste, u tome nam je pomogao i grad Sombor. Koncertima je prisustvovala i gradonačelnica Sombora Dušanka Golubović sa suradnicima.

Marija F Matarić

IX. MSADD U „NAZORU“

Hrvatsko kulturno umjetničko društvo „Vladimir Nazor“ organiziralo je IX. Međunarodnu smotru amaterskih dramskih društava, 19. i 20. listopada 2018. godine.

U velikoj dvorani Društva izvedene su tri predstave a smotru su otvorili domaćini s predstavom „Matora dica“ prema tekstu

Marijana Kiša u režiji Jolike Raič. Istu večer pred punom dvoranom prikazana je predstava gostiju iz Hrvatske „Ljubav na prvi pogled“ u izvedbi „Amaterskog kazališta Belišća“ iz Belišća.

Drugu večer su gostovali glumci kulturnog centra „Bunjevačko kolo“ iz Subotice s predstavom „Ča Grgine huncutarije“ po tekstu Marijana Kiša.

Sve tri predstave bile su jako dobro primljene od strane publike. Pošto je smotra natjecateljskog karaktera bile su dodijeljene i tri nagrade: za najbolju žensku ulogu, najbolju mušku ulogu i najbolju predstavu.

Žiri kojeg su činili Bojana Jozić i Marko Lončar nagradu za najbolju žensku ulogu dodijelili su Klari Oberman glumici Nazora, a za najbolju mušku Nikoli Brciću iz Subotice. Za najbolju predstavu proglašena je „Ča Grgine huncutarije“ iz Subotice. Poslije predstave slijedila je večera i druženje.

Manifestacija je financijski podržana od kancelarije za mlade LAP grada Sombora.

Jolika Raič.

DRAMCI U SUBOTICI

Nakon dulje pauze nastavljena je suradnja s HKC „Bunjevačko kolo“ iz Subotice, koji su u nedjelju 13. svibnja, 2018. bili domaćini našim dramcima.

Dramska sekcija je nastupila s komedijom Franje B. Babića „Općinski načelnik“ u režiji Ljiljane Tomić Markovinović. Nakon predstave koju je publika nagradila burnim pljeskom održano je druženje s domaćinima s kojima je dogovoren nastavak suradnje te im je uručen poziv za gostovanje na našoj smotri MSADD koja će se održati u listopadu.

Zahvaljujemo HKC „Bunjevačko kolo“ na gostoprimstvu i veselimo se njihovom dolasku na našu smotru.

Zvonimir Lukač

DRAMSKA SEKCIJA U VITEZU

Nakon prošlogodišnjeg gostovanja Dramske sekcije HKUD-a „Vladimir Nazor“ iz Sombora s predstavom *Žensko pitanje*, u kojoj je nastupio samo ženski dio ansambla, prošle subote, 30. lipnja 2018. kompletna sekcija od 13. članova (glumci, redatelj i tamburaši) ponovno je gostovala u Vitezu (Bosna i Hercegovina) s predstavom, Franje. B. Babića Općinski načelnik.

Glumci su, nakon 6-7 sati vožnje stigli u popodnevnim satima u Hrvatski dom u Vitezu gdje ih je dočekaao gospodin Ivan Sajević, koji je cijelo vrijeme brinuo o njima, i nakon kratkog odmora i okrijepe, počeli s odijevanjem u nošnje i kostime kako bi predstava započela u 19.00 sati.

Sala Hrvatskog doma ima oko 200 lijepo presvučenih i udobnih mjesta za gledatelje. Tako veliku salu ova grupa nije mogla popuniti ali je vrlo zadovoljna s brojem

posjetitelja, njihovom zainteresiranošću za predstavu, smijehom i pljeskom.

Nakon predstave grupa je večer provela u prostorijama KUD-a „Napredak“ iz Sarajeva koje djeluje i u Vitezu i razgovarala s predstavnicima ovog društva te ugovarala termine za naredne nastupe kako u Vitezu tako i u Somboru.

Grupa je noćila u motelu „Bor“ i nakon doručka krenula za Sombor gdje su, s dobrim dojmovima, stigli oko 18 sati.

Antun Kovač

GOSTOVANJE U DARDI

Na poziv SKD-a „Prosvjeta“ iz Darde naša je folklorna sekcija sudjelovala na XII. Međunarodnoj smotri folklor nacionalnih manjina održanoj u Dardi, 23. lipnja, 2018.

Pjesmama i plesovima predstavilo se 10 udruga iz Republike Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije.

Kako je tema ove smotre folklor nacionalnih manjina već u svečanom defileu se vidjelo pravo bogatstvo različitosti, prije svega u nošnjama. Tako su se na jednom mjestu mogle vidjeti mađarske, ukrajinske, slovačke, češke, bošnjačke, srpske, makedonske te bunjevačke i šokačke nošnje. Svaka od udruga se predstavila i prigodnim programom a mi smo se, kao jedini predstavnici hrvatske nacionalne manjine iz Republike Srbije, predstavili izvornim običajem „Bunjevačko-šokački svatovi“

Nakon programa domaćini su priredili zajedničku večer te zabavu za sve sudionike smotre. Upućujemo sve pohvale organizatoru i zahvaljujemo na ugodnom boravku u Dardi.

Bojan Jozić

GOSTOVANJE U ŠIROKOM POLJU

Dugi niz godina naše Društvo uspješno surađuje sa ŠIROKOPOLJCEM iz Širokog Polja. Na temelju te suradnje naši su folklorasi i ove godine nastupili na smotri izvornog folklor nazvanom **TEBI PJEVAM**

POLJE MOJE ZLATNO koja se održala 1. 9. 2018. godine i to sedmi put za redom.

Nakon srdačnog prijema naših prijatelja slijedio je mimohod svih sudionika do crkve. Nakon mise održan je nastup pred mnogobrojnom publikom. Nažalost, vrijeme je pokvarilo ovaj događaj jer je poslije našeg nastupa počela padati kiša, te je program prekinut. Loši vremenski uvjeti nisu utjecali na pozitivnu atmosferu i raspoloženje sudionika i domaćina, te su večera i druženje trajali do kasno u noć.

Ovim putem se zahvaljujemo dragim prijateljima iz KUD-a „Širokopoljac“ na višegodišnjoj podršci i sudjelovanju na našoj manifestaciji „Dužionica“.

Bojan Jozić

ZONSKA SMOTRA U HRVATSKOM DOMU

a zatim je pod upravom Marine Kovač slijedila i naša ženska pjevačka skupina s izvornom pjesmom „Žito žela lipota divojka“

Po završetku smotre slijedile su kritike i primjedbe od strane žirija a konačni plasmani će biti poznati za oko dva tjedna kada budu završene sve smotre po zonama.

S nestrpljenjem očekujemo konačnu ocjenu.

U nedjelju, 24. lipnja 2018. godine u našem Domu je održana Zonska smotra folklornog stvaralaštva za odrasle.

Smotra je počela u 11 sati u velikoj dvorani a sudjelovalo je desetak udruga koje su se plasirale na Zonsku smotru. Kao domaćini smotre prva je nastupila folklorna sekcija našega Društva s izvornim običajem „Sahrana begeša“ u koreografiji Šime Beretića

Bojan Jozić

POKRAJINSKA SMOTRA FOLKLORA

U Vrbasu je 23. 9. 2018. održana Pokrajinska smotra izvornog folklora. Naše Društvo su nakon kvalifikacije na zonskoj smotri u Somboru predstavljali folkloriši s izvornim običajem „Sahrana begeša“ a pjevači s bunjevačkom izvornom pjesmom „Žito žela lipota divojka“.

Poslije dobro izvedenog nastupa žiri nije imao većih zamjerki, ali po njihovom mišljenju, nažalost, naš nastup nije bio dovoljno dobar da bi se kvalificirali na Državnu smotru folklora.

Ovom prilikom se zahvaljujemo članovima dramske i pjevačke sekcije koji

su nas podržali i pomogli u izvedbi izvornog običaja.

Bojan Jozić

NAPOKON POČELA REKONSTRUKCIJA I OBNOVA KROVA NAŠEG DOMA

Kako su se prve mrlje pojavile na stropovima prostorija kata našeg Doma, našli smo se u velikim brigama kako ih sanirati. Nekako se to privremeno saniralo no nakon stručnog i temeljitog pregleda krova zaključak struke je bio da su letve trule, da su se rogovi iskrivili i da su dimnjaci u raspadu i u konačnici da treba poduzeti temeljitu rekonstrukciju krova uličnog dijela zgrade.

Prve procjene potrebnih zahvata na krovu s postavljanjem novog biber crijeva iznosile bi oko 2.370.000,00 din ili oko 150.000,00 kn. Te procjene su temeljene na najsuvremenijim načinima krovopokrivačkih radova.

Još 2016. god. podnijeli smo prijavu na Javni poziv Državnom uredu za Hrvate izvan RH.

Za dva projekta: za rekonstrukciju i dogradnju sanitarnog čvora i za rekonstrukciju krova.

Tako smo dobili sredstva za rekonstrukciju sanitarnog čvora i to u vrijednosti od 40 % svih troškova koji su proizašli pri izvođenju radova.

U 2017. god. podnijeli smo prijavu na Javni poziv istom tijelu i to dva puta. U prvom pozivu nismo „prošli“ ali smo prošli

u drugom Javnom pozivu, te smo početkom 2018. god. potpisali Ugovor o financijskoj potpori projekta Popravak i rekonstrukcija krova uličnog dijela zgrade Hrvatskog doma u Somboru, za dodijeljeni iznos od 20.000,00 kn ili oko 320.000,00 dinara.

Što uraditi s tim sredstvima koja nisu dovoljna za cjelokupan posao rekonstrukcije. Pristupilo se traženju ponuda u raznim varijantama. Koju stranu popravljati uličnu ili dvorišnu?

Sukladno pristiglim ponudama odlučeno je da se prihvati ponuda SZR „GRADING“ Sombor. Ta ponuda se odnosi na „pretresanje krova“ dvorišnog dijela ulične zgrade Doma. I predviđa 12 stavki radova, kojima će se među ostalim skinuti stare letve i postaviti nove u dužini od 1020 dužnih metara, platovanje rogova jelovom novom daskom od 24mm, u dužini od 160m. skidanje, čišćenje i prebiranje upotrebljivog crijeva, nabavka nedostajuće količine starog biber crijeva i njegovog postavljanja u površini od 140 m², rušenje dotrajalih dimnjaka ispod krovne ravni i dr.

Vrijednost ponude po spomenutim radovima iznosi 400.000,00 din. Nadamo

se da ćemo i razliku od 80.000,00 uspjeti osigurati iz drugih izvora.

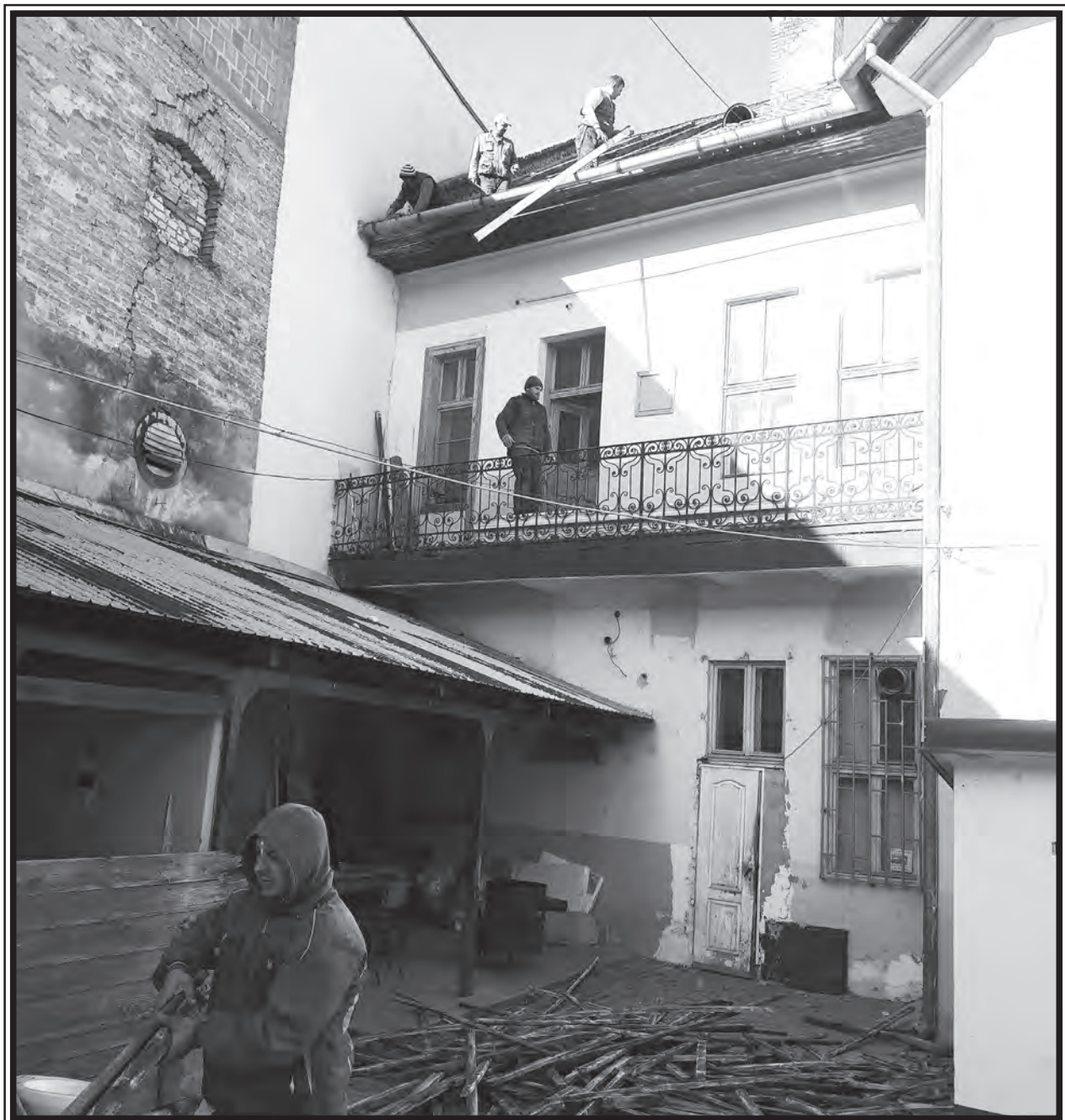
Radovi su počeli u vrijeme pisanja ovog teksta a planirano je da se završe za 15 dana, ako vremenski uvjeti to dozvole.

U sljedećem razdoblju planira se rekonstruirati i ulična strana zgrade, što iziskuje veću površinu cca 250 m², puno veće pripreme, poštivanje propisa zaštite kod izvođenja radova u tako prometnoj ulici – Vencu u gradu. Za pokrivanje ulične strane ponude su: s novim biber crijepom cca 1.100.000,00 din a s pretresanjem oko 750.000,00 din.

Prijavili smo se na drugi Javni poziv istog tijela, tako što smo podnijeli prijavu 9.11.2018. godine Nadamo se da ćemo i po ovom natječaju dobiti bar dio sredstava za radove na krovu. Tu bi nam 40.000,00 kn jako dobro došlo jer bismo tada mogli pretresti i uličnu stranu krova.

Brigu oko ovog zahtjevnog posla dijelimo s dipl. ing arhitekture gospodinom Silvestrom Horvatom, kao nadzornim organom i stručnjakom, koji je uspješno nadgledao radove i na našoj Velikoj – Karmelićanskoj crkvi.

ing. Mata Matarić

TROJNI SUSRETI

Sada već tradicionalni Trojni susreti, 14. po redu, održali su se 4. kolovoza 2018. godine u Bezdanu. U okviru kulturno umjetničkog programa ove godine naše Društvo predstavili su pjevači s nekoliko pjesama iz svoga repertoara.

Privedio Alojzije Firanj

LIRA NAIVA 2018. GODINE

U organizaciji Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost Ivan Antunović i Hrvatske čitaonice, održana je u subotu 26. svibnja, šesnaesta po redu, Lira naiva 2018. godine, na prijedlog Branka Ivkovića, u Maloj Bosni.

Sudionici susreta stigli su u Malu Bosnu oko 11 sati gdje su se malo zadržali u velikoj prostoriji vjeronaučne dvorane radi okrepe i upoznavanja. Nakon toga pjesnici su posjetili izuzetno lijepo uređenu župnu crkvu Presvetog Trojstva u kojoj je velečasni Dragan Muharem pričao o povijesti crkve, sela i žiteljima ovog malog sela blizu Subotice.

Nakon ručka u vjeronaučnoj dvorani počeo je glavni dio programa kojeg je vodila predsjednica Hrvatske čitaonice Bernadica Ivanković. Svim sudionicima podijeljene su knjige pod nazivom Nova nada koje je

uredila prof. Katarina Čeliković a pjesme izabrala Ana Gaković. Počela je priprema za svečanost, na kojoj svaki pjesnik pročita jednu svoju pjesmu.

Gost ovogodišnjeg susreta bila je pjesnikinja Ljiljana Crnić iz Beograda te Vlatko Jurković sa suprugom Zoricom iz Draža, koji je govorio o radu Dobriše Cesarića.

Ova, šesnaesta po redu, donosi dosta zanimljivih podataka, naime, u knjizi je tiskano 98 pjesama od 67 autora, a prisutno je bilo oko 40 pjesnika koji su čitali svoje radove. Zastupljeni autori su dobi od petnaestak do osamdesetak godina, što znači veliki raspon u godinama ali i u tematici pjesama. U programu su sudjelovali i gajdaš Zdenko Ivanković te kantautor iz Zagreba, rodom Monoštorac, Denis Kovač.

Među prisutnima bio je generalni konzul

Republike Hrvatske u Subotici Velimir Pleša, predsjednik Katoličkog društva Ivan Antunović vlč. dr. Ivica Ivanković Radak, vlč. Dragan Muharem.

Dogovoreno je da se Lira naiva 2019. godine održi u Surčinu kraj Beograda.

Antun Kovač

PROMOCIJA LIRE NAIVE U LEMEŠU

Literarna sekcija HKUD-a Vladimir Nazor iz Sombora sudjelovala je na promociji Lire naive u Svetozaru Miletiću koja je održana u petak 13. srpnja u 19 sati u prostorijama mjesne zajednice a u sklopu žetvenih svečanosti Dužionice 2018. godine.

Dvije mlade članice njihovog društva pročitale su pjesme koje su napisale Lucija Knezy i Mariška Pravdić a koje nisu mogle prisustvovati manifestaciji. opravdano odsutne, Iz Monoštora je sudjelovala Anita Đipanov Marijanović iz KUDH-a Bodrog a iz Sombora Katarina Firanj te Kata Kovač i Antun Kovač.

Specijalni gosti ove večeri bila je Ženska pjevačka skupina Kraljice Bodroga iz Monoštora koje su otpjevale nekoliko pjesama iz svog bogatog repertoara.

Na kraju su sudionici s publikom pogledali slike s kolonije koja je održana dan ranije i uz osvježenje napustili druženje.

Antun Kovač

BARANJSKI BEĆARAC

Pod nazivom U Baranji običaji stari, čuvaju i' baranjski bećari, mjesta Duboševica (Daljok), Topolje (Ižip), Gajić (Marok), i Draž (Daraž), (svake godine drugo mjesto), organiziraju kulturno turističku manifestaciju baranjski bećarac, a u organizaciji je ključna predsjednica Eva Balatinac sa svojim suradnicima.

Ove godine je na redu bio 24. baranjski bećarac koji je organiziran 1. i 2. lipnja 2018. godine u Dražu.

Na programu su bili šokački vašar, izložba kolača, izložba „Iz šubluka naši' baka“, revija narodnih nošnji, smotra folklor, mimohod sudionika i svatovskih zaprega. Predstavljena je i šesta Šokačka rič u kojoj su tiskane pjesme Kate i Antuna Kovača iz HKUD-a „Vladimir Nazor“ iz Sombora. U večernjim je satima počelo šokačko veselje uz TS Veritas i TS Garavi.

Folklorni sudionici bili su iz Duboševice, Draža, Baranjskog Petrovog

Sela, Gare (Madžarska), Petrijevac, Andrijaševaca, Ladimirovaca, Koritne...

Voditelji su bili Branko Uvodić (Lijepom našom), Vlatko Jurković, Ana Oršolić i Krunoslav Đurić.

Manifestacija je završena u subotu 2. lipnja 2018. godine.

Antun Kovač

PUČKI PISCI NA SIJELU

Zajednica kulturno – umjetničkih djelatnosti Vukovarsko - srijemske županije organizirala je 37. sijelo pučkih pisaca Slavonije, Baranje i Srijema, koje se održalo 15. lipnja 2018. godine u Đeletovcima (Republika Hrvatska).

U 19 sati započelo je okupljanje pučkih pisaca ispred škole »Ivan Kozarac« - Nijemci - Đeletovci i upoznavanje s programom kao i upoznavanje i pozdravljanje pjesnika međusobno.

U 20 sati počeo je program tijekom kojeg se svaki pjesnik predstavio i pročitao po jednu svoju pjesmu.

U programu su, također, sudjelovali domaćini, dječja skupina i tamburaška grupa »Donatori« KUD-a »Grančica« iz Đeletovaca.

Među nazočnima bili su načelnik poglavarstva općine Nijemci, ravnateljica osnovne škole »Ivan Kozarac« i drugi.

U zborniku je zastupljeno 26 pučkih pjesnika među kojima su bili, s ovih prostora, Marija Lovrić iz Novog Sada i Kata Kovač i Antun Kovač iz HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora. Na manifestaciji je bilo nazočno 12 pjesnika.

Urednica ovog zbornika je prof. Jelica Markovinović-Piperković a izdavač ZAKUD Vinkovci.

Nakon završetka programa podijeljeni su pokloni za sudjelovanje na manifestaciji »Divan je kićeni Srijem« i »Sijelo pučkih pisaca Slavonije, Baranje i Srijema«, a završeno je domjenkom, pjesmom i igrom.

Antun Kovač

REŠETARAČKI SUSRET PJESNIKA

Književno-Likovno Društvo „Rešetari“ iz Rešetara koje okuplja Hrvate iz cijelog svijeta, organiziralo je XXI. Rešetarački susret pjesnika koji je održan 15. i 16. rujna 2018. godine u Rešetarima (Republika Hrvatska).

Glavna događanja susreta počela su u subotu u 10 sati u Vatrogasnom domu, promocijom zbornika mladih pjesnika Rumenilo riječi, koji je predstavila prof. Gabrijela Vojvodić.

Poslije podne u 15 sati promoviran je XXI. zbornik pjesama Rešetaračkog susreta pjesnika Umjesto mojih ruku. Pjesme je odabrao mr. Ivan Slišurić a urednik je Ivan DeVilla. U zborniku je zastupljeno 124. autora iz Kanade, SAD, Australije, Južnoafričke Republike i gotovo svih europskih zemalja.

Iz HKUD-a Vladimir Nazor iz Sombora u Zborniku su zastupljeni, a bili su i prisutni, Kata i Antun Kovač.

Nakon promocije Rešetaračkog zbornika, odvojeno je vrijeme za uspomene koje je

posvećeno sjećanju na pjesnike koji nisu dočekali dan da u ovom zborniku pročitaju svoje pjesme.

Nakon kratke pauze nastupio je glavni događaj večeri kad svi prisutni pjesnici čitaju svoje pjesme.

Među uvaženim gostima bili su Zlatko Aga načelnik Općine Rešetari, Diana Mašala-Perković iz Hrvatske Matice iseljenika, prof. mg. Đuro Vidmarović predsjednik društva književnika Hrvatske i drugi.

U nedjelju pjesnici su sudjelovali na svetoj misi u župnoj crkvi.

Susret pjesnika održan je pod pokroviteljstvom predsjednice RH Kolinde Grabar Kitarović.

Nakon svete mise priređen je ručak i to je konačno bio kraj XXI. Rešetaračkih susreta te su i posljednji sudionici krenuli svojim kućama.

Antun Kovač

PUT KRIŽA

Dana 13. rujna u crkvi „Uzvišenje sv. Križa“ u Somboru održana je promocija knjige put križa „Šokica slidi Isusa do Kalvarije“ autorice Marice Mikrut. Objavilo ju je udruženje građana „Urbani Šokci“ iz Sombora, a nakladnik je Marija Šeremešić, ocjenjivač je bio vlč. dr. Marinko Stantić, gosti su bili pjevačka skupina „Bodrog“ iz Monoštora.

„Šokica slidi Isusa do Kalvarije“ nije tipičan molitvenik. „Ovo je moj križni put koji sam napisala po sjećanju. Ovo je moj hod k Isusu. Ovaj križni put prvi put je čitan i Sonti u crkvi sv. Lovre, tamo gdje sam krštena i vjenčana i Sončani su taj moj osobni doživljaj lijepo primili, tako da mi je drago što je križni put sada u jednoj knjižici“, kazala je autorica Marica Mikrut.

Susret pjesnika održan je pod pokroviteljstvom predsjednice RH Kolinde Grabar Kitarović.

Nakon svete mise priređen je ručak čime su završili XXI. Rešetarački susreti te su i posljednji sudionici krenuli svojim kućama.

Priredio: Alojzije Firanj

MONOŠTOR U POVIJESTI 2

U Somboru je 24. listopada priređena promocija knjige autorice Marije Šeremešić *Monoštor u povijesti 2*, u nakladi udruge građana Urbani Šokci i Gradske knjižnice Karlo Bjelicki. Promocija je priređena u sali dječjeg odjeljenja Gradske knjižnice.

Ocjenu knjige dale su prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić s Filozofskog fakulteta u Osijeku i prof. Marija Mrgić, ravnateljica OŠ „22 oktobar“ iz Monoštora. U programu su sudjelovali: Kata Kovač, Antun Kovač, Adam Bešlin i “Kraljice Bodroga”.

Za profesoricu Kolenić *Monoštor u povijesti 2* zanimljiva je knjiga koja će privući pozornost ne samo Monoštoraca već i svih ljudi koje zanima povijest malih

mjesta koja kriju različite događaje, uspjehe, zanimljive događaje kroz koje se prelamaju velike povijesne promjene.

Priredio: Alojzije Firanj

POSJET DELEGACIJE GOSPODARSKE KOMORE BIH „NAZORU“

HKUD “Vladimir Nazor“ iz Sombora, organizirao prvi službeni posjet delegacije Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH, Somboru 17. 5. 2018. Delegacija su činili predsjednik Gospodarske komore Federacije BiH dr. sc. Marko Šantić, tajnik Udruženja za poljoprivredu, prehrambenu,

duhansku industriju i vodoprivredu, gosp. Ivica Barbarić i gđa Josipa Topić iz protokola predsjednika.

Delegacija je bila na prijemu u Gradu Somboru, gdje je primljena kod gradonačelnice gđe Dušanke Golubović, i gradskog vijećnika za privredu gosp. Save Dujića.

Posjet je nastavljen u firmi Delta Seme, Agrar d.o.o. zatim posjetom Regionalnoj privrednoj komori Sombor, gdje je delegaciju primio predsjednik Zoran Bulatović i na kraju delegacija je primljena u prostorijama našeg Doma.

U razgovorima u Gradu, zatim u Regionalnoj privrednoj komori u Somboru, dogovoreni su mogući modeli povezivanja

gospodarskih subjekata, tako da se na sljedećem susretu nađu gospodarstvenici s obje strane kako bi se utvrdili konkretni načini i oblici gospodarske suradnje.

U Hrvatskom domu predsjednik Društva Mata Matarić pozdravio je visoke goste i upoznao ih s radom udruge. kratko je predstavio povijest i opstojnost u djelovanju društva neprekidne 82. godine na polju kulture, čuvanja nacionalne tradicije i običaja i njegovanja odnosa u multikulturalnom

društvu te suživota u višenacionalnoj sredini kakva je u Somboru. Razgovaralo se o mogućim ostvarenjima kontakata s udrugama kulture iz Federacije BiH.

Mata je pojasnio da je Vojvodina nekada imala dobru suradnju s Mostarom i dolinom Neretve, što sada pokušavamo oživjeti posjetom opštinskoj upravi, gospodarskoj komori i nekolicini gospodarstvenika u Somboru.

Alojzije Firanj

NAZOROVCI NA JUBILARNOJ 20. IZLOŽBI „JESEN U LICI“

Ove se godine izložba tradicijskih proizvoda „Jesen u Lici“ održala po 20. put i to od 5. do 7. listopada 2018. na centralnom trgu u Gospiću. HKUD „Vladimir Nazor“ je izložio radove vajarske sekcije koji su privukli pozornost posjetitelja te im je dodijeljeno i priznanje za sudjelovanje

Informacije o radu sekcije i Društva zainteresirani su dobili od pročelnice sekcije za rukotvorine ing. Ane Ilić Panjković. Prigodom dodjele priznanja, uz muzički program i modnu reviju etno butika „Mara“, Ani je uručeno priznanje za najvjernijeg izlagača a uručio ga je gradonačelnik i župan grada Gospića. Uz pročelnicu Anu naše su Društvo predstavljale Milosava Šijačić i Marija Čvardić te su

zajedno imale prigodu pratiti i bogati kulturno-umjetnički program. Predstavljeni su folklor, pjesma i muzika ličkoga kraja kao i gostujućih udruga iz okruženja.

U organizaciji LIRA-e ličko-senjske županije na izložbi je sudjelovao veliki broj izlagača, obiteljska poljoprivredna gazdinstva, obrti, trgovinska Društva, zadruge, udruge, javne ustanove koje skrbe o zaštićenim područjima te škole.

Rad vajarske sekcije se odvija kontinuirano u stalnom terminu utorkom od 19:30 sati. U pripremi su radovi za izložbu u prosincu koja će se održati u sklopu Božićnog koncerta.

Ana Ilić Panjković

RAZVOJ FINE MOTORIKE KOD DJECE

~ Priredile dr. mr. Marija Mandić i dr. Josipa Krajniger Parčetić ~

Takozvana „fina motorika“ ruku, šake i prstiju, vrlo je važna za razvoj psihosocijalnog života djeteta. Ona pokreće misaone procese, važna je za realiziranje kreativnih potreba, a povrh svega povezana je s razvojem govora i osjećaja. Značajna je i u polju socijalnog života djeteta i to od najranijeg razdoblja.

Za pravilan motorički razvoj preporučuju se različite zanimljive „vježbe“, koje se mogu obavljati s djetetom. Evo nekoliko primjera:

- Nizanje perli na užu ili vunu (po principu „igla-konac“)
- Provlačenje užeta ili vune kroz „razboj“
- Pravljenje nakita od izrezanih slamki ili makarona
- Izrada mozaika pomoću kolaž papira – na običnom papiru nacrtajte model po kojem će dijete lijepiti komadiće kolaž papira (u početku neka kidaju

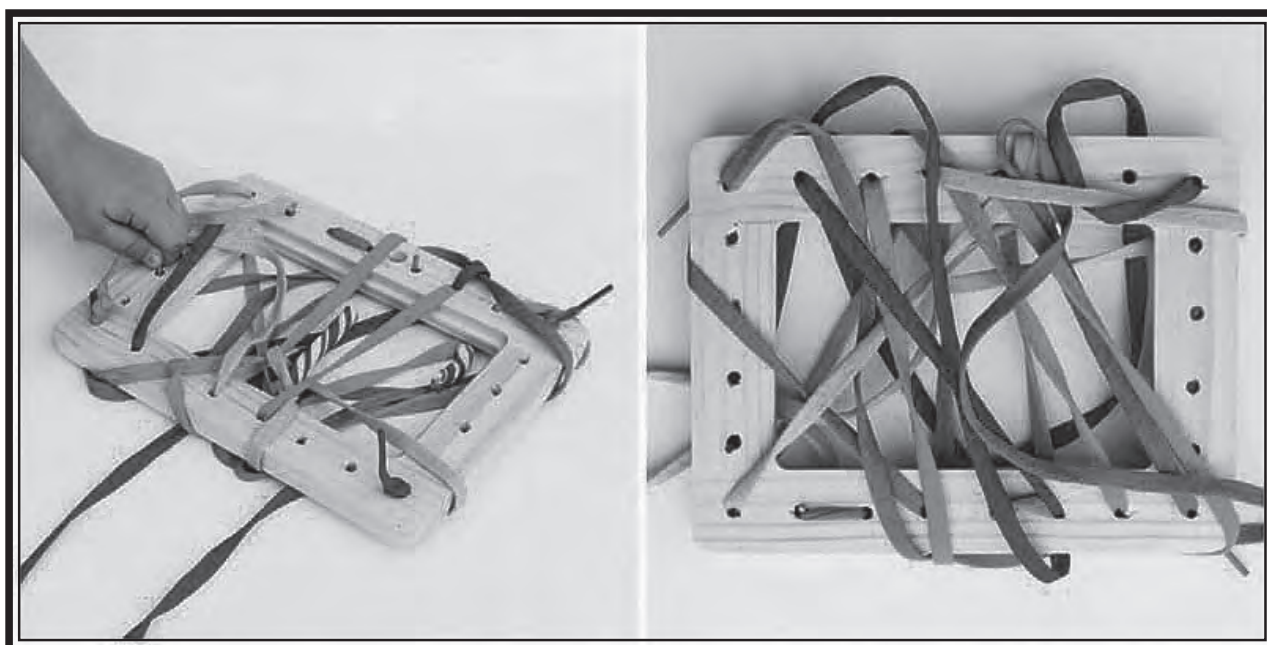
komadiće, a potom, kad nauče koristiti škare, neka režu kvadratiće. Mozaike mogu slagati od različitih izrezanih komadića papira – konfeta, trakica...).

- Mozaik od bockalica (vodite računa da ove „igračke“ ne ponudite maloj djeci)
- Pravljenje ukrasnih, mozaik posuda
- Bojanje bojanki

PAŽNJA!

1. Trudite se da dijete sve predmete uhvati palcem i kažiprstom
2. Sve što radite prilagodite djetetovim potrebama.
3. Vodite računa da „vježba“ bude prilagođena uzrastu djeteta (previše zahtjevne „igre“ mogu djelovati demotivirajuće za dijete)

Što je više ideja – to je bolje

VICEVI

IMALI KO JAČI

Upade nervozni kamiondžija u kafić i upita:

- Ima li ovdje koga jačeg od mene?

Ustade par mladića, a on reče:

- Super, dođite da mi pomognete da promijenim gumu na kamionu!

ŠAHIST

Zašto više ne igraš šah s onim umirovljenikom?

- A bi li ti igrao šah s nekim tko stalno vraća poteze, mrmlja i krade figure?

- Ne bih, naravno.

- E, pa neće ni on.

ŠLJIVA

Perica, držeći šljivu u ruci, upita tatu:

- Tata, koje je boje šljiva?

- Plava!

- A zašto je ova crvena?

- Zato što je zelena!

Izlazi žena iz salona ljepote a ispred je čeka suprug.

Kad ju je vidio, kaže:

- Uredu, bar si probala!

Kaže učiteljica Perici:

- Jučer opet nisi bio u školi.

- Baka mi je bolesna.

- To kažeš svaki put kad izostaneš iz škole, ne vjerujem ti.

- Jeste učiteljice, i mi mislimo da baka glumi.

FRIŽIDER

Žena mi je ostavila poruku na frižideru:

“Ovo više ne funkcionira.. Otišla sam kod svojih!!!”

Otvorim frižider. Svjetlo radi... piva hladna... Ne znam o čemu ona govori, što ne funkcionira ???!

Mihajlo Mračina

BEĆARCI

*Bećar mi se u srce zavuko,
Ljubit ću ga ma me bačo tuko.*

*Mene grde i žene i ljudi,
Šta njim vridi kad me to ne jidi.*

*Bećar kapu na oči navlači,
Jedva čeka da se malo smrači.*

*Nije lako bećarina biti,
Triba probat pa će te viditi.*

*Ašikuju na polici lonci,
Kako ne bi divojke i momci.*

*Glasovali ljudi za boljitak,
A ja mislim dobit ćete šipak.*

Alojzije Firanj

ANEGDOTE

BOLESTAN GOSPODAR

Nekad su gazde kad dođu godine, stignu naslidnici, odlazili u varoš a sin priuzimo gazdašag. Tko je bać Stipo ostavijo Šimi gazdašag a očo u varoš.

Volijo je Stipo svako jutro doć na salaš da vidi kako iđu poslovi naročito kad je sezona i kad se rade veliki poslovi.

Jedared tako kad je bila kopnja kukuruza izade on na svojim karucama rano ujutro na salaš da vidi kako iđu poslovi. Nadničari su uveliko bili na njivi, žene kod kuće kuvaju peru svi u žurbi radi se na veliko..

Kad će bačo pitati:

„A di je mladi gazda njega ne vidim?“

„Njega ništa boli stomak pa još malo leži“- kazaće snaja.

„O moram ja otić da ga vidim, šta fali tom njegovom stomaku. Vina mu da dosta a kanda i paprikaša kolko ja čujem“.

Kad je Šima čuo baću a on zgrabi odilo što triba pa u gaćama biž kroz pendžer na njivu. Jer bačo je uvijek nosijo kvakan.

NA SUDU

Andrija je bijo prgave naravi nije mu se lako moglo udesit a ni trpit ga.

Puno je on provodijo u miani a kad dođe kući onda je bisan i stalno grdi. Aranka je to sve težlje podnosila i jedared rešila da ga napušta i da ode od njega. Kad mu je rekla on se tolko nabesio da je uzo makaze i počo je šišat tko da je silom pobigla od njega.

Tužila ga je i tražila razvod jer vako dalje nije moglo.

Na sudu je skinila maramu i pokazala sucu kako ju je unakazijo. Svima je bilo smišno al' su ostali ozbiljni.

Tada sudac reče:

„Vidiš kako si joj unakazijo kosu, kako si to mogo učiniti?“

„Gospodine sudija pa nisam ja barbir, a i oti-mala se!“

Alojzije Firanj

STIGLI SMO NA CILJ „ZELENOG I PLAVOG PUTOVANJA“

Polaznici radionice iz Hrvatskog jezika, našeg HKUD-a „Vladimir Nazor“

Sudjelovali su na Međunarodnom likovno-literarnom natječaju 18+18 na temu „Zeleno i plavo putovanje“ koji je bio raspisan za djecu Hrvata u iseljeništvu i djecu iz Hrvatske u dobi od 1. do 8. razreda osnovnih škola. Organizatori i inicijatori ovog natječaja su Ankica i Ante Karačić iz Iserlohn iz Njemačka, koji su nazočili i izložbi u Osijeku.

Izložba likovnih i literarnih radova hrvatskih učenika iz cijelog svijeta održala se u Njemačkoj i Hrvatskoj pod pokroviteljstvom Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH, a u suradnji s internetskim portalom Hrvatski glas Berlin, Matice hrvatske za Ruhrsko područje, Mozaik Rim, Hrvatske nastave Hessen, Osnovne škole „Tin Ujević“ iz Osijeka i Osnovne škole „Zadarski otoci“. Na natječaj je stiglo preko 500 radova, a naši sudionici su bili Matej i Ivan Vilim, Helena Raić, Marko Firanj i Ivan Čeljuska.

Sudjelovali su s 5 likovnih i 2 literarna rada.

U kategoriji literarnih radova – poezija naš sudionik Ivan Čeljuska učenik 1. razreda OŠ „Ivo Lola Ribar“, osvojio je prvo mjesto i dobi diplomu. Svi sudionici u ovom natječaju i prof. Mirjana Crnčević, dobili su zahvalnice, na izložbi u OŠ „Tin Ujević“ u Osijeku, koja je organizirana 14. svibnja 2018 godine.

Na izložbi su bili prisutni svi učenici i nastavnici škole, kao i brojni

gosti i nagrađena djeca OŠ „Ladimirovci“, III i IV OŠ „Bjelovar“, OŠ „I.B. Slovaka“, OŠ „J. Kozarac“ iz Slatine i OŠ „Josipovac“.

Nakon dodjele nagrada i razgledanja izložbe, ravnateljica OŠ domaćina Jasenka Vajdić, saznavši da naš prvonagrađeni Ivan Čeljuska ima rođendan, uručila mu je prigodan dar.

Ostatak vremena u Osijeku proveli smo u društvu domaćina obilazeći Osječku Tvrđu.

Po povratku doma, posjetili smo dječje igralište u etno hotel u Lugu i spomenik Batinskoj bitki na Batini.

Marija F. Matarić

Fratrić Mije Ivan
rođen 1909 godine

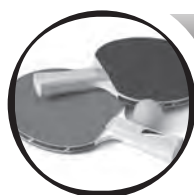
Fratrić Stana
rođ. Bošnjak
rođena 1911 g. Iz Gradine

Lukić Pere Mata
rođen 1932. g. iz Lugova

Lukić Marija
rođ. Matarić
rođena 1937. M. Gupca 32.
Sombor

STOLNI TENIS

Memorijalni stolnoteniski turnir „Stipan Bakić“ održan je 13. maja ove godine u velikoj sali Društva.

Na turniru je sudjelovalo 19 vrsnih igrača ove drevne vještine.

Po broju igrača turnir nije opravdao očekivanje jer su izostali naši članovi društva (sudjelovalo je samo tri igrača) ali zato je po kvalitetu ostalih igrača nadmašio sve do sada.

Velik broj partija završavao se u petom setu s malom razlikom što pokazuje da su svi sudionici bili u dobroj formi i spremni za igru. Igralo se na pet stolova po grupama kako su izvučene na početku turnira. Poslije dobre igre u svim mečevima do finala su dospjeli Tomasović Kristijan i Grubor Igor. Finale je to za pamćenje a igrači izjednačenih kvaliteta. Bio je to prvoligaški meč na kraju kojega

je prvo mesto osvojio prošlogodišnji pobjednik iskusni Kristijan Tomasović, drugi je bio Grubor Igor a treće mjesto osvaja višegodišnji sudionik turnira Kovčin Vlada, uistinu zaslužen.

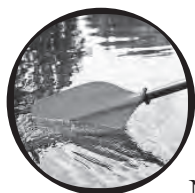
Poslije podjele medalja po običaju ovog turnira uslijedilo je zajedničko druženje uz dobar paprikaš.

Svi s kojima sam razgovarao zadovoljni su uvjetima i ambijentom u kome igraju ovaj turnir uz obećanje da će doći i iduće godine i biti još bolji.

Stolnotenisače očekuje božićni turnir na kome sudjeluju igrači članovi društva i sekcija. Ovaj turnir je prvenstvo Društva. Očekujem da naši članovi sudjeluju na ovom turniru jer su partije vrlo amaterske. Stolnotenisači društva prijavite se i uzmite rekete u ruke i svojom igrom uveličajte deveti Božićni turnir HKUD-a Vladimir Nazor.

ŠAH

14. novembra počeo je deveti Božićni turnir društva

10. 11. 2018. godine održana II. NOĆ LAĐARA „SALAŠARI SOMBORSKI“

Na kraju veslačke sezone lađari organiziraju za sada samo noć lađara a uskoro, nadamo se, i NOĆ PRVAKA kao što je običaj Neretvana.

Tom prilikom dodijeljene su zahvalnice zaslužnim veslačima, donatorima lađara kao i našem neretvanskom domaćinu

Spisak dobitnika zahvalnica:

Tijekom večeri na video bimu prikazani su najinteresantniji nastupi i događaji iz veslačke 2018. godine. Svima koji su bili veliko hvala i vidimo se dogodine. Zahvalnice lađara 2018. godine

1. **Marija Mandić**, za doprinos u formiranju ženske posade - 2. **Srđan Radmilović**, za odlično veslanje i sigurnu vožnju - 3. **Bojan Jozić**, za odlično veslanje i rad u kampu - 4. **Ivan Raić**, za velik doprinos u radu lađara i Društva - 5. **ZZ poljoprivrednik Toma Lukić, direktor**, za dugogodišnju suradnju s lađarima - 6. **ZZ Ravangrad Čonić Živko, direktor**, za suradnju s lađarima - 7. **Dom učenika srednjih škola Sombor Dragan Dodić, direktor**, za višegodišnju suradnju sa lađarima

1. **ŠOSP s domom Vuk Karadžić**, za višegodišnju suradnju - 2. **Burić Martin**, domaćin kampa za boravak - 3. **Sinagoga**, za dugogodišnju suradnju.

VESLAČI

IZVESLANI MARATONI

RED BR.	IME I PREZIME	BROJ MARATONA	BROJ KM
1	GAŠPAR MATARIĆ	8	180
2	BOJAN JOZIC	8	180
3	DANIJEL MANDIĆ	8	180
4	IVICA PEKANOVIC	7	157
5	TOMICA VUKOVIC	7	157
6	PETAR KERESTES	5	112,5
7	MARTIN BURIC	5	112,50
8	NEMANJA DELIC	4	90
9	SRĐAN RADMILOVIĆ	4	90
10	GROMILOVIC ANTONIO	3	67,50
11	MARKO MATARIĆ	3	67,50
12	NIKOLA PAŠTROVIĆ	2	45
13	SAŠA SAULIĆ	2	45
OVIH 13 VESLAČA IZVESLALO			1485 KM
14	KIRASIĆ SINIŠA PARICAR-BUBNJAR		

Na maratonu lađa sudjelujemo osam godina. Za Salašare somborske veslalo je 45 veslača i dvije veslačice. Izveslano je 2275,5 km po Neretvi. Nabrojanih 13 lađara izveslali su najviše 1485 km.

Nastupi na takmičenjima lađara Salašara somborskih u 2018. godini

1. Prvi je bio u R. Mađarskoj u Baji, 2. 3. 2018. nastupalo je 14 naših veslača u zatvorenom bazenu na takmičenju u DRAGON BOAT prva ekipa osvojila je zlatne medalje.

2. Beograd Ada Ciganlija 20. 5. 2018. Našim lađarima se pred ciljem prevrnuo čamac tako da nisu završili trku ali hvala Bogu svi su doplivali do obale. To je za njih bilo vatreno vodeno krštenje.

3. Zagreb Jarun 27. 5. 2018. Odlično veslanje kompletne posade i najbolji plasman u našem trećem nastupu 6 mjesto od 16 lađa.

4. Šaregrad Dunav Prva memorijalna utrka u spomen mladom veslaču iz Šaregrada sudioniku na maratonu lađa. Vrlo vrijedan nastup.

5. Bezdán - Takmičenje u Dragonboatu prva ekipa je zauzela II. mjesto.

6. Opuzen - Neretva 08. 08. 2018. Brzinska utrka "Kup Slobodne Dalmacije" za startne pozicije na maratonu lađa, zauzeli smo 12. mjesto od 28 lađa i start iz prvog reda.

7. Metković - Neretva 11. 8. 2018. - Kruna našeg veslanja maratona lađa Kulturno - Turistička - Sportska manifestacija najveća u R. Hrvatskoj po broju gledatelja kako kažu organizatori. 21. maraton, naš osmi nastup, i najbolji plasman - 13. mjesto odličan maraton.

8. Vukovar - Ilok - Dunav 36 km - Najteža utrka do sada, lađari izdržali sve napore i zauzeli treće mjesto.

Ove godine smo prvi put imali žensku ekipu koja je sudjelovala na šestom Maratonu lađarica od Metkovića do Opuzena 10km.

Neiskustvo naših lađarica pokazalo se odmah na startu. Dosta su zaostale iza drugih lađa a tijekom trke ušle su u svoj ritam i polako stizale druge lađe. Da je trka bila duga 11 kilometara sigurno bi pretekle bar dvije lađe za kojima su na cilju zakasnile 2-3 sekunde. Što bi Neretvani rekli "ušle su im u parić".

Na kraju su osvojile šesto mjesto i novčanu nagradu u iznosu od 500 kuna koja još nije prebačena na račun Društva. Naše lađarice su dobile i mali štít Kneza Domagoja, veliki pljesak i velike simpatije a prozване su "cure s cvijetom u kosi". Nije što su naše ali bile su najbolje i najlipše, najveselije i najorganiziranije, samo malo da dotjeraju veslanje i sve će biti OK.

Kao pročelnik sportske sekcije zadovoljan sam nastupima naših lađara i lađarica i zato im zahvaljujem od sveg srca na trudu, na naporu i izdržljivosti koje su pokazali tijekom priprema a posebno na svim nastupima koji nisu ni malo laki jer je preveslano dosta kilometara, a konkurencija je sve jača.

Hvala upravi Društva na razumijevanju naših potreba i na moralnoj i financijskoj potpori koju svake godine izdvajaju za nas. Prvi put smo ove godine dobili financijsku pomoć od Republike Hrvatske i njima veliko hvala. Svima vama koji pomažete rad ove sekcije a posebno lađarima.

Hvala svima što dijelite sreću i zadovoljstvo s nama. Dio ste ove lijepe priče.

Naše lađare zovu „Dobri duh Neretve“ a lađarice „Cure s cvijetom u kosi“.

Pročelnik sportske sekcije:

Pavle Matarić

LADARENJE NERETVOM

Stare priče kažu da su gusari iz doline Neretve bili strah i trepet Jadranskog mora. Priča se i da su scenaristi filma „Pirata s Kariba“ dobili ideju za svoj film na jednom ljetovanju u Dubrovniku, kada su od vodiča čuli priče o gusarima s Neretve, koji su u više navrata poharali ovaj grad.

Svake druge subote u kolovozu na Neretvi se vozi, sada već tradicionalni turističko-sportski spektakl, Maraton lađa na Neretvi, kada se na obalama rijeke okupljaju zaljubljenici u neobične adrenalinske sportove iz cijelog svijeta. Ovo je moja priča o tom događaju.

Prošle godine zazvoni mi telefon. Zove me Gašpar. Obradujem se. Nismo se dugo čuli, ali i dalje pamtim naše plivačke treninge, trke, odlaske na natjecanja. "Saula, hoćeš li da veslaš u lađi s nama?" - pita Gaša, a mene jeza prođe.

"Gašo, moram prvo probati. Nikad nisam veslao u takvoj lađi." - odgovorim.

"Danas u 19 h na Tromedi je trening. Vidimo se." Dolazim na dogovoreno mjesto. Gaša i ja smo sami. Ostali kasne, što se kasnije ispostavilo kao konstanta, a ja, po prirodi, volim doći ranije. Stiže nasmijana ekipa. Prvi ulazak u lađu bio je očaravajući. Veslo u rukama. I tako je neplanirano i sasvim slučajno započela nova avantura u mom životu.

Treninzi su naporni. Za početak učim kako se vesla. Nije to veslanje kao u našim "dunavskim" čamcima. Pored pravilnog veslanja mora se voditi računa i o ritmu. Ako ispadneš iz ritma lađa ne ide kako treba. Mislim da ništa teže nisam trenirao. Tijekom treninga se prepričavaju doživljaji s prethodnih maratona. Zamišljam, i ne mogu baš sve zamisliti. Zvuči nestvarno.

Konačno polazimo na Neretvu. U kombiju je dobro raspoloženje. Uz put se ponovno prepričavaju razne zanimljive epizode s prethodnih maratona. Konačno stižemo u kamp. Dočekuju nas domaćini, porodica Burić. Kamp je na samom ušću Neretve u Jadran. S jedne strane kampa je nestvarno lijepa Neretva, a s druge čarobni Jadran. Ljepota kakvu je teško riječima dočarati. Mora se doživjeti. Raspoloženje, fantastično.

Prva trka je brzina. Očekivanja su visoka. Rezultatom ove utrke treba osigurati mjesto u prvom redu glavne utrke. Tu je i postignuti rezultat od prošle godine kao imperativ. Imam tremu koja prestaje poslije starta. Lađa je zaplovila. Veslamo svi kao jedan. Prolazimo kroz cilj s novim ličnim rekordom na brzincu. Ushićenje ekipe je veliko. Nažalost, postignuto je dovoljno za ličnu radost, ali nedovoljno za start iz prvog reda.

Došlo je vrijeme glavnog maratona. U glavi mi je samo hoću li uspeti izdržati cijelu trku sa svega desetak treninga. Sva razmišljanja prestaju nakon intoniranja himne i starta. Adrenalinski šok koji započeo prvim zaveslajem ne prestaje do samog kraja trke. U jednom momentu nastaje "pakao". U prva dva - tri kilometra lađa se puni vodom od valova. Praznimo lađu. Ni na sekundu ne sumnjamo u sebe. Konačno, lađa je prazna, a mi nastavljamo s utrkom, ritmično i kako smo vježbali i u sljedećih desetak kilometara pretječemo jedanaest ekipa do cilja. Žal zbog problema na startu, i zato što nam je izmakao plasman među 15 najboljih, jer tamo sigurno pripadamo, bio je očigledan. To je moj prvi maraton. Ove godine je bio drugi, s novim iskustvima.

Moja supruga Ivana nije mogla ostati imuna na iskustvo lađarenja, nakon što je slušala naše priče po povratku. Tako je ove godine odlučila priključiti se ženskoj ekipi Somborskih salašarki i tako omogućiti sebi da iskusi sve o čemu je slušala.

Gostoljubivost je ljudska vrlina koja često može biti zanemarena u današnjem svijetu. Međutim, ljudi koji žive u dolini Neretve, prvenstveno porodica Burić, nisu nas samo hranili, služili nas i ugadjali nam na svaki način, oni su nas slušali, prihvatili nas

kao osobe s drugačijom kulturološkom tradicijom, primili su našu ljubav i tako nam omogućili da se osjećamo kao članovi njihove porodice, a ne kao gosti. Ne bi nas bez razloga nazvali "Dobri duh maratona".

Ova avantura se sastoji od bezbroj doživljaja, isprepletana je posebnim ljudima i njihovim pričama i bajkovitim lokacijama. Lađarenje Neretvom proživljava se svim čulima i ima svoju posebnost, a to je da ljudski duh, napor i snalažljivost koja opstaje usprkos svim nevoljama, i koja nas vraća na neke prapočetke ljudske egzistencije i grčevitih načina da se preživi i živi. Kako se ljepota nalazi na svakom koraku neskrivena u raznim krajolicima ovdje se osim karakternih kvaliteta i duhovno biće hrani i raste. Jer u ljudskoj prirodi jeste da živi u bliskoj vezi s prirodom. Lađarenje je avantura koja se dugo prepričava, još duže pamti i s osmjehom prisjeća.

Saša Saulić

